

نگرشی بر علوم دامی در آیات و روایات

مؤلفین:

مهندس حامد صدارت

دکتر حسین ایراندوست

www.ketab.ir

سرشناسه: ایراندوست، حسین، ۱۳۴۸-

عنوان و نام پدیدآور: نگرشی بر علوم دامی در آیات و روایات / مولفین حسین ایراندوست، حامد صدارت.

مشخصات نشر: اصفهان: پارس ایلیا، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۲۱۶ ص. مصور (رنگی)؛ ۲۲*۲۹ س.م.

شابک: ۱۵۰۰۰ ریال ۶-۵۶-۵۸۲۸-۶۰۰-۹۷۸:

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۱۵ - ۲۱۶؛ همچنین به صورت زیرنویس

موضوع: حیوانات - قرآن

شناسه افزوده: صدارت، حامد، ۱۳۶۳-

رده بندی کنگره: ۳۱۰.۹۱۱۹۱/ح۱۰۴ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۹

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۷۱۴۸۳

عنوان کتاب: نگرشی بر علوم دامی در آیات و روایات

مؤلف: دکتر حسین ایراندوست، مهندس حامد صدارت

ناشر: انتشارات پارس ایلیا تلفن: ۰۳۱-۳۲۶۶۹۳۳۱-۳ فاکس: ۰۳۱-۳۲۶۶۹۳۳۱-۱۶

اجرا: کانون آگهی و تبلیغاتی ایلیا

خدمات چاپ: کانون آگهی و تبلیغاتی ایلیا

طرح جلد: نرگس مهربانی

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: بهار ۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۶-۵۶-۵۸۲۸-۶۰۰-۹۷۸

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	۶
مقدمه	۷
فصل اول / تسیح حیوانات	۹
فصل دوم / دادگ، انسان و حیوان	۲۰
فصل سوم / حشرات	۳۶
فصل چهارم / آبزیات و وزیسات	۶۴
فصل پنجم / خزندگان	۷۴
فصل ششم / پرندگان	۸۱
فصل هفتم / چهار پایان	۱۳۳
فصل هشتم / وحوش	۱۹۲
منابع	۲۱۵

چکیده

در این کتاب، مطالبی در مورد حیواناتی که قرآن از آنها نام برده جمع آوری و سپس با ذکر خصوصیات ظاهری و رفتاری حیوانات، آیه‌هایی که مشتمل بر نام هر حیوان است آورده شده و سپس با مراجعه به کتب و تفاسیر گوناگون، درباره‌ی هر یک توضیحاتی ارائه شده است. در خصوص اهمیت پرورش دام آمده است، چون آدم، البشر را خداوند از بهشت راند و پا به عرصه زمین نهاد و احساس گرسنگی کرد جبرئیل از آسمان فرود آمد و کشاورزی و دامداری را به او آموخت و این روش را پیاببران پس از وی یکی پس از دیگری برگزیدند. بدن سلاطین شامی و دامپروزی از مهم‌ترین شغل‌های مردم در طول تاریخ بوده است. از امام صادق (ع) درباره فلاحان پرسیده شد^۱، پس فرمود، آنها همان کشاورزان و دامپروران هستند و در کارها چیزی دوست داشتنی‌تر پیش خود ندارند از کشاورزی و دامپروزی نیست و خداوند هیچ پیامبری را مبعوث نکرده مگر این که کشاورز یا چوپان بوده مگر در حدیثی از ادریس (ع) که خیاط بوده است. حضرت رسول اکرم (ص) فرمودند: مسلمانی نیست که درختی بنشانند و زراعتی پشت کند که از آن پرندگان و آدمیان و چهارپایان بخورند، مگر آنکه چنین کاری برای او صدقه محسوب می‌شود. همچنین فرمود: بر شما باد که به تربیت گوسفند و کشاورزی پردازید که در هر دو خیر و برکت است. از نبی اکرم (ص) سوال شد آیا تمام پیامبران پیش از آن که به مقام نبوت برسند مدتی چوپانی کردند؟ و آن‌ها از چوپانی نموده‌اید؟ فرمودند: بلی! من گوسفندان اهل مکه را در سرزمین قریظ چوپانی می‌کردم.^۲ مطلب فوق، طره‌ای از دریای بیکران مطالب رسیده از معصومین (ع) در باره اهمیت توجه به بخش کشاورزی و دامپروزی است. با جایگاه رفیع مجموعه‌های مرتبط با تامین غذای انسان را عیان سازد. این کتاب سعی نموده قدمی هر چند ناچیز در بیان جایگاه دام و دامپروزی در متون دینی و به ویژه آیات و روایات بردارد.

^۱، روایت از ابن هارون واسطی

^۲ هدایت‌الله روشن‌نکر

مقدمه

قرآن کتاب هدایت است و بر ما مسلمانان فرض است که در هر رشته علمی یا فعالیت شغلی که مشغول هستیم از قرآن و مطالب عبرت آموز آن بهره مند گردیم و خدای ناکرده مغضوب آن نگردیم و از اقوامی نباشیم که حضرت ختمی مرتبت (ص) به خداوند شکایت نمود که یا رب این قوم، قرآن را تنها رها کرده و از آن بهره نمی‌برند. لذا، خداوند متعال را شاکریم که توفیق تدوین کتاب حاضر را به اینجانبان اعطا نمود تا مختصری از این دریای بیکسره بهره ببریم و به طور ویژه سراغ آیات و روایاتی رویم که با ما در باره حیوانات صحبت می‌کند و ارتباطی بین علوم دینی و علوم دنیایی فراهم نماید. این اثر علاوه بر آن که عملاً می‌تواند راهنمای اخلاقی و اجتماعی سودمند باشد، معرف روح تعلیمات اسلامی و توجه آن به تمام جنبه‌های زندگانی انسان نیز هست و ذکر یک خاطره از رفتار رسول اکرمی اسلام (ص) می‌تواند نشانه اهمیت جایگاه آموزش در تعالیم اسلامی باشد. روزی رسول اکرم (ص) وارد مسجد مدینه شد، چشمش به دو اجتماع افتاد که یک گروه مشغول عبادت و ذکر و گروه دیگر به تعلیم و یاد دادن و یاد گرفتن سرگرم بودند. هر دو گروه را از نظر گذراند و از دیدن آن‌ها مسرور و خرسند شد. به کسانی که همراهش بودند رو کرد و فرمود: «هر دو گروه کار نیک، می‌کنند و به خیر و سعادت می‌رسند». «لکن من برای تعلیم و دانایی فرستاده شده‌ام» پس خودش به طرف همان دسته که به کار تعلیم و تعلم مشغول بودند رفت و در حلقه آن‌ها نشست.

در این کتاب، ابتدا مطالبی در خصوص تسبیح حیوانات و به صورت اسطوره‌ای، آداب نگهداری آن‌ها و حیوان آورده شده است. در ادامه، در خصوص حیواناتی که نامی از آن‌ها در قرآن ذکر شده و به ترتیب زیر تکامل طبیعی آن‌ها ابتدا مطالبی در خصوص خصوصیات زیست‌شناسی و رفتاری آن‌ها و سپس فواید و محصولات آن‌ها آورده شده است. نظر به اینکه در صنایع دامپروری به تعدادی از این حیوانات توجه بیشتری می‌شود در این مجموعه نیز مباحث مرتبط با آن حیوانات نیز به صورت جزئی‌تر بیان گردیده است.

امید است سعی و دقت فراوانی که در گردآوری کتاب فوق به کار رفته است مورد توجه دانش‌پژوهان ارجمند، محققان و تولیدکنندگان و کلیه دست‌اندرکاران این رشته قرار گیرد. همچنین آرزو داریم، کوشش انجام شده

موجب بهره‌برداری هر چه بیشتر از مطالب دینی در سطوح مختلف علوم و فنون مرتبط با دانش دام و دامپروری قرار گیرد. به راهنمایی، پیشنهاد و انتقاد شما خوانندگان محترم نیازمند می‌باشیم و از خداوند رحمان سعادت و توفیق مسألت نمائیم.

به حسب وظیفه و با تاسی از حدیث شریف "من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق" وظیفه خود می‌دانیم از تمام کسانی که ما را در تدوین و انتشار این کتاب یاری نمودند تشکر نماییم. به ویژه از محقق فرزانه حضرت حجه الاسلام و المسلمین حاج آقا حبیب‌الله ابراهیمی که در تأمین منابع علمی و بازخوانی کتاب مساعدت نمودند و همچنین در حین همکاری پژوهشگر ارجمند حضرت حجه الاسلام و المسلمین حاج آقا حمید ربانی، و حافظ محترمه سرکار خانم ریحانه ملک‌رفعت در کار بازرینی متون و تلاش سازنده برادر گرانقدر جناب آقای محمد ابراهیم جمشیدیان در آبادی در ویرایش ادبی کتاب صمیمانه سپاسگزاریم.

علم به سرورگی جان و دل	علم دهد تازگی آب و گل
علم نسیم جان جان بود	راحتی روضه رضوان بود
واسطه رحمت جارید است	روشنی دیده امید اوست
هر که به سرچشمه داتش رسد	آب حیات ابدی را کشد